

Β. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (Άρθρο 7 ν.4887/2022)

Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά επενδυτικό σχέδιο που αφορά τις επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 7 δεν μπορεί να υπερβεί το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ και το 10% του συνολικού ποσού ενίσχυσης για τις επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 6 της παρούσας προκήρυξης.

Η ρύθμιση αυτή δεν αφορά τις επιλέξιμες δαπάνες της περ. θ (δαπάνες για επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ) της παρ. 1 του άρθρου 7 της παρούσας προκήρυξης.

Οι δαπάνες εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων κατατάσσονται για τις ανάγκες της παρούσας προκήρυξης στις παρακάτω κατηγορίες:

Επιλέξιμες Δαπάνες ΕΚΤΟΣ Περιφερειακών Ενισχύσεων (Άρθρο 7)	
1	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (Συμβατική) (μόνο για Νέες ΜΜΕ)
2	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΜΕΤΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΣΕ ΚΤΙΡΙΑ)
3	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΥΨΗΛΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΑΠΟ Α.Π.Ε.
4	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΛΕΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ/Η ΤΗΛΕΨΥΞΗΣ
5	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΖΗΜΙΑΣ, ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
6	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
7	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
8	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΜΕ ΣΕ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ
9	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
10	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΠΑΤΥΞΗΣ
11	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΙΣ ΜΜΕ
12	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΜΜΕ
13	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΜΜΕ

Στις δαπάνες αυτές παρέχονται άλλες, πλην των περιφερειακών, ενισχύσεις, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στο Γ.Α.Κ.. Κάθε ομάδα αναλύεται στις κατηγορίες που παρουσιάζονται παρακάτω:

1. Επενδυτικές δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ (άρθρο 18 Γ.Α.Κ.) (μόνο για Νέες ΜΜΕ).

Οι δαπάνες αυτές αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες. Ως «νέα ΜΜΕ» θεωρείται η επιχείρηση που δεν έχει κλείσει 12μηνη διαχειριστική χρήση κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στο καθεστώς.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 1 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 18 του Γ.Α.Κ. και αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.

Περιλαμβάνονται οι δαπάνες για:

- Αμοιβές προς τρίτους για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου
- Αμοιβές συμβούλου για την υποστήριξη σε θέματα Δημοσίου (π.χ. Αμοιβές συμβούλων για την υποστήριξη στις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις)
- Αμοιβές συμβούλου για την υποστήριξη σε θέματα χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου (π.χ. Αμοιβές συμβούλων για την υποστήριξη στη λήψη του δανείου)
- Δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών για την οργάνωση της επιχείρησης, την αναδιοργάνωση των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, τον ανασχεδιασμό των επιχειρηματικών διαδικασιών και την τυποποίηση των διαδικασιών, και συγκριτικών μελετών επιδόσεων. Οι ανωτέρω μελέτες θα πρέπει να συναρτώνται άμεσα και να εξυπηρετούν την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου
- Δαπάνες μελετών αγοράς (Δαπάνες για την έρευνα της αγοράς και την εκπόνηση μελετών προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών που συναρτώνται άμεσα με το επενδυτικό σχέδιο)

Η ένταση ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών και οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των εβδομήντα χιλιάδων (70.000) ευρώ.

2. Επενδυτικές δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης εκτός από μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια (άρθρο 38 Γ.Α.Κ.)

Οι δαπάνες αυτές αφορούν σε πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις

βάσει του παρόντος άρθρου με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον δεκαοχτώ (18) μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προτύπου.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 7 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 38 του Γ.Α.Κ. και αφορούν σε πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης. Καθορίζονται συγκρίνοντας το κόστος της επένδυσης με το κόστος του αντιπαραδείγματος το οποίο θα προέκυπτε εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση, ως εξής:

- α) αν το αντιπρόδειγμα συνίσταται στην πραγματοποίηση επένδυσης χαμηλότερης ενεργειακής απόδοσης που αντιστοιχεί στη συνήθη εμπορική πρακτική στον συγκεκριμένο τομέα ή στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δραστηριότητας, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης για την οποία χορηγείται κρατική ενίσχυση και του κόστους της επένδυσης χαμηλότερης ενεργειακής απόδοσης·
- β) αν το αντιπρόδειγμα συνίσταται στην πραγματοποίηση της ίδιας επένδυσης σε μεταγενέστερη χρονική στιγμή, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης για την οποία χορηγείται κρατική ενίσχυση και της καθαρής παρούσας αξίας του κόστους της μεταγενέστερης επένδυσης, με αναγωγή κατά τον χρόνο κατά τον οποίο θα πραγματοποιούνταν η ενισχυόμενη επένδυση·
- γ) αν το αντιπρόδειγμα συνίσταται στη διατήρηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και του υφιστάμενου εξοπλισμού σε λειτουργία, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά μεταξύ του κόστους της επένδυσης για την οποία χορηγείται κρατική ενίσχυση και της καθαρής παρούσας αξίας της επένδυσης στη συντήρηση, επισκευή και εκσυγχρονισμό της υφιστάμενης εγκατάστασης και του υφιστάμενου εξοπλισμού, με αναγωγή κατά τον χρόνο κατά τον οποίο θα πραγματοποιούνταν η ενισχυόμενη επένδυση·
- δ) στην περίπτωση εξοπλισμού που αποτελεί αντικείμενο σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στη διαφορά, από άποψη καθαρής παρούσας αξίας, μεταξύ της μίσθωσης του εξοπλισμού για τον οποίο χορηγείται κρατική ενίσχυση και της μίσθωσης του λιγότερο ενεργειακά αποδοτικού εξοπλισμού που θα μισθωνόταν εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση· το κόστος μίσθωσης δεν περιλαμβάνει δαπάνες που σχετίζονται με τη λειτουργία του εξοπλισμού ή της εγκατάστασης (κόστος καυσίμων, ασφάλιση, συντήρηση, άλλα αναλώσιμα), ανεξάρτητα από το αν καλύπτονται από τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης·

Σε όλες τις περιπτώσεις που απαριθμούνται στο πρώτο εδάφιο, το αντιπρόδειγμα αντιστοιχεί σε επένδυση με συγκρίσιμη παραγωγική ικανότητα και διάρκεια που συμμορφώνεται με τα ήδη ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα. Το αντιπρόδειγμα πρέπει να είναι αξιόπιστο υπό το πρίσμα των νομικών απαιτήσεων, των συνθηκών της αγοράς και των κινήτρων που παρέχει το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ).

Όταν η επένδυση συνίσταται σε σαφώς προσδιορίσιμη επένδυση που αποσκοπεί αποκλειστικά στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, για την οποία δεν υπάρχει λιγότερο ενεργειακά αποδοτικό

αντιπαράδειγμα όσον αφορά την επένδυση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες.

Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης δεν είναι επιλέξιμες.

Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) αυτών. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε..

3. Επενδυτικές δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. (άρθρο 41 Γ.Α.Κ.)

Οι επενδυτικές ενισχύσεις για μονάδες συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης χορηγούνται μόνον στο μέτρο που εξασφαλίζουν συνολική εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας σε σύγκριση με τη χωριστή παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2012/27/ΕΕ ή σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη νομοθεσία που αντικαθιστά εξ ολοκλήρου ή εν μέρει την πράξη αυτή. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για έργα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας και θερμικής ενέργειας που συνδέονται άμεσα με συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας χορηγούνται υπό τους όρους της παραγράφου 1α του άρθρου 41 του ΓΑΚ.

Οι επενδυτικές ενισχύσεις για συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης χορηγούνται μόνον αν δεν προορίζονται για εγκαταστάσεις συμπαραγωγής που λειτουργούν με ορυκτά καύσιμα, με εξαίρεση το φυσικό αέριο εφόσον εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους κλιματικούς στόχους για το 2030 και το 2050 σύμφωνα με το τμήμα 4.30 του παραρτήματος 1 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2021/2139 της Επιτροπής.

Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται σε πρόσφατα εγκατεστημένα δυναμικότητα παραγωγής. Το ποσό της ενίσχυσης είναι ανεξάρτητο από την παραγωγή.

Για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:

α) το 45 % των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·

β) το 30 % των επιλέξιμων δαπανών για κάθε άλλη επένδυση που καλύπτεται από την παρ.8 του Παραρτήματος Β του ν. 4887/2022 και το Άρθρο 41 του Γ.Α.Κ.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

4. Επενδυτικές δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης (άρθρο 46 ΓΑΚ).

Οι δαπάνες αυτές αφορούν στην κατασκευή ή στην αναβάθμιση ενός ενεργειακά αποδοτικού συστήματος τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 10 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 46 του Γ.Α.Κ. και αφορούν στην κατασκευή, στην επέκταση ή στην αναβάθμιση ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης, συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής, της επέκτασης ή της αναβάθμισης εγκαταστάσεων παραγωγής θέρμανσης ή ψύξης και/ή λύσεων αποθήκευσης θερμότητας και/ή του δικτύου διανομής, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 46 και του κεφαλαίου Ι του ΓΑΚ

Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο για την κατασκευή, την επέκταση ή την αναβάθμιση συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης τα οποία είναι ή πρόκειται να καταστούν ενεργειακά αποδοτικά, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 41) της οδηγίας 2012/27/ΕΕ. Σε περίπτωση που το σύστημα δεν έχει ακόμη καταστεί πλήρως ενεργειακά αποδοτικό ως αποτέλεσμα των ενισχυόμενων εργασιών στο δίκτυο διανομής, οι πρόσθετες αναβαθμίσεις που απαιτούνται για την πλήρωση των προϋποθέσεων υπαγωγής στον ορισμό της ενεργειακά αποδοτικής τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης αρχίζουν, για τις εγκαταστάσεις παραγωγής θέρμανσης και/ή ψύξης που αποτελούν αντικείμενο της ενίσχυσης, εντός τριών ετών από την έναρξη των ενισχυόμενων εργασιών στο δίκτυο διανομής.

Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις για παραγωγή ενέργειας που βασίζεται σε ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένων αντλιών θερμότητας που συμμορφώνονται με το παράρτημα VII της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, για απορριπτόμενη θερμότητα ή συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης, καθώς και για λύσεις αποθήκευσης θερμικής ενέργειας. Οι ενισχύσεις για παραγωγή ενέργειας που βασίζεται σε απόβλητα μπορούν να βασίζονται είτε σε απόβλητα που εμπίπτουν στον ορισμό των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είτε σε απόβλητα που χρησιμοποιούνται για την τροφοδότηση εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στον ορισμό της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης. Τα απόβλητα που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα τροφοδοσίας δεν πρέπει να καταστρατηγούν την αρχή της ιεράρχησης των αποβλήτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 1) της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα, με εξαίρεση το φυσικό αέριο. Ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση εγκαταστάσεων παραγωγής με βάση το φυσικό αέριο μπορούν να χορηγούνται μόνον εφόσον διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους κλιματικούς στόχους για το 2030 και το 2050 σύμφωνα με το παράρτημα 1 τμήμα 4.30 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2021/2139.

Ενισχύσεις για αναβαθμίσεις δικτύων αποθήκευσης και διανομής που μεταφέρουν θέρμανση και ψύξη παραγόμενες με χρήση ορυκτών καυσίμων μπορούν να χορηγούνται μόνον εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το δίκτυο διανομής είναι ή καθίσταται κατάλληλο για τη μεταφορά θέρμανσης ή ψύξης που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και/ή απορριπτόμενης θερμότητας·
- β) η αναβάθμιση δεν οδηγεί σε αύξηση της παραγωγής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα, με εξαίρεση το φυσικό αέριο. Σε περίπτωση αναβάθμισης του συστήματος αποθήκευσης ή του δικτύου διανομής θέρμανσης και ψύξης που παράγεται από φυσικό αέριο, στον βαθμό που η αναβάθμιση έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής ενέργειας από φυσικό αέριο, αυτές οι εγκαταστάσεις παραγωγής πρέπει να συμμορφώνονται με τους κλιματικούς στόχους για το 2030 και το 2050, σύμφωνα με το παράρτημα 1 τμήμα 4.31 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2021/2139.

Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) αυτών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξάνεται κατά δεκαπέντε (15) εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις που χρησιμοποιούν μόνο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, απορριπτόμενη θερμότητα ή συνδυασμό των δύο, συμπεριλαμβανομένης της συμπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

5. Επενδυτικές δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων (άρθρο 45 ΓΑΚ).

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 11, του Παραρτήματος Β' του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 45 του Γ.Α.Κ. και αφορούν σε εργασίες εξυγίανσης ή αποκατάστασης, μειωμένες κατά την αύξηση της αξίας της γης ή του ακινήτου.

Ενίσχυση χορηγείται για τις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, συμπεριλαμβανομένης ζημίας στην ποιότητα του εδάφους, των επιφανειακών ή υπόγειων υδάτων ή του θαλάσσιου περιβάλλοντος·

β) την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων από υποβαθμισμένη κατάσταση· Δεν εφαρμόζεται σε ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές, όπως σεισμοί, χιονοστιβάδες, κατολισθήσεις, πλημμύρες, ανεμοστρόβιλοι, τυφώνες, ηφαιστειακές εκρήξεις και ανεξέλεγκτες πυρκαγιές από φυσικά αίτια.

Δεν εφαρμόζεται επίσης στις ενισχύσεις για εξυγίανση ή αποκατάσταση μετά το κλείσιμο σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και τη διακοπή εξορυκτικών δραστηριοτήτων.

Με την επιφύλαξη της οδηγίας 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1) ή άλλων σχετικών ενωσιακών κανόνων σχετικά με την ευθύνη για περιβαλλοντικές ζημιές, αν η οντότητα ή επιχείρηση που ευθύνεται για την περιβαλλοντική ζημία σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο σε κάθε κράτος μέλος προσδιοριστεί, η εν λόγω οντότητα ή επιχείρηση αναλαμβάνει το κόστος των εργασιών που είναι αναγκαίες για την πρόληψη και τη διόρθωση της υποβάθμισης και της μόλυνσης του περιβάλλοντος σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», και **δεν**

χορηγείται ενίσχυση για τις εργασίες τις οποίες η οντότητα ή επιχείρηση υποχρεούται εκ του νόμου να εκτελέσει. Το κράτος μέλος λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της άσκησης μέσων έννομης προστασίας, προκειμένου η οντότητα ή επιχείρηση που ευθύνεται για την περιβαλλοντική ζημία να προσδιοριστεί και να υποχρεωθεί να επωμιστεί το σχετικό κόστος. Όταν η οντότητα ή επιχείρηση που φέρει την ευθύνη σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ή να υποχρεωθεί να επωμιστεί το κόστος της αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας που προκάλεσε, ιδίως επειδή η υπεύθυνη επιχείρηση έχει παύσει νομικά να υφίσταται και καμία άλλη επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί νόμιμος ή οικονομικός διάδοχός της, ή όταν δεν υπάρχει επαρκής οικονομική εγγύηση για την κάλυψη του κόστους εξυγίανσης, μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση για τη στήριξη των εργασιών εξυγίανσης ή αποκατάστασης.

Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για την εφαρμογή αντισταθμιστικών μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου (2).

Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου του ΓΑΚ (άρθρο 45) για την κάλυψη των πρόσθετων δαπανών που απαιτούνται για τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής ή την αύξηση του επιπέδου φιλοδοξίας των εν λόγω μέτρων, πέραν των νομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Οι αποτιμήσεις της αύξησης της αξίας της γης ή του ακινήτου λόγω της εξυγίανσης ή της αποκατάστασης διενεργούνται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εκτιμητή.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας ή την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων και έως του ποσού των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ.

6. Επενδυτικές δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μια κυκλική οικονομία (άρθρο 47 ΓΑΚ).

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 12, του Παραρτήματος Β' του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 47 του Γ.Α.Κ. και αφορούν σε πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που προκύπτουν από τη σύγκριση των συνολικών επενδυτικών δαπανών του έργου με εκείνες ενός (1) λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον έργου ή δραστηριότητας που είναι ένα από τα ακόλουθα:

α) αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε συγκρίσιμη επένδυση η οποία θα μπορούσε αξιόπιστα να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο νέας ή προϋπάρχουσας παραγωγικής διαδικασίας χωρίς ενίσχυση και η οποία δεν επιτυγχάνει το ίδιο επίπεδο αποδοτικής χρήσης των πόρων,

β) αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε επεξεργασία των αποβλήτων με βάση μέθοδο επεξεργασίας που βρίσκεται χαμηλότερα στην τάξη προτεραιότητας την οποία καθιερώνει η ιεράρχηση των αποβλήτων που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4819/2021 (Α' 129) ή σε επεξεργασία των αποβλήτων, άλλων προϊόντων, υλικών ή ουσιών με λιγότερο αποδοτικό τρόπο ως προς τη χρήση των πόρων,

γ) αντιπαράδειγμα που συνίσταται σε συγκρίσιμη επένδυση σε συμβατική διαδικασία παραγωγής που χρησιμοποιεί πρωτογενείς πρώτες ύλες ή υλικό τροφοδοσίας, εάν το ληφθέν δευτερογενές

(επαναχρησιμοποιούμενο ή ανακτημένο) προϊόν μπορεί να υποκατασταθεί από τεχνική και οικονομική άποψη από το πρωτογενές προϊόν.

Για τα στοιχεία α) και γ), το αντιπαράδειγμα αντιστοιχεί σε επένδυση με συγκρίσιμη παραγωγική ικανότητα και διάρκεια που συμμορφώνεται με τα ήδη ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα. Το αντιπαράδειγμα πρέπει να είναι αξιόπιστο υπό το πρίσμα των νομικών απαιτήσεων, των συνθηκών της αγοράς και των κινήτρων. Αν η επένδυση συνίσταται στην εγκατάσταση πρόσθετου κατασκευαστικού στοιχείου σε ήδη υφιστάμενη εγκατάσταση, για την οποία δεν υπάρχει λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον ισοδύναμο, ή όταν ο αιτών την ενίσχυση μπορεί να αποδείξει ότι δεν θα πραγματοποιηθεί επένδυση χωρίς την ενίσχυση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες.

Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40 %) αυτών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α` της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε..

Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προτύπου.

7. Επενδυτικές δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση (άρθρο 31 ΓΑΚ).

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 13 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 31 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην αναβάθμιση των προσόντων ή την επανεκπαίδευση των εργαζομένων.

Εκπαίδευση / κατάρτιση προσωπικού (υφιστάμενου και νέου) της επιχείρησης σε θέματα σημαντικά για τη λειτουργία και οργάνωσης της επιχείρησης, που συμβάλλουν σαφώς στο στόχο της σύμφωνα με το υποβληθέν επιχειρηματικό σχέδιο.

Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση που πραγματοποιείται από επιχειρήσεις προκειμένου να συμμορφωθούν με τα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα επαγγελματικής κατάρτισης. Η εκπαίδευση θα πρέπει να γίνεται από πιστοποιημένους φορείς εκπαίδευσης/κατάρτισης και να συνοδεύεται από τις αντίστοιχες βεβαιώσεις επιτυχούς ολοκλήρωσης.

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην αναβάθμιση των προσόντων ή την επανεκπαίδευση των εργαζομένων. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

- α) Δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευτών, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευτές συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση,
- β) Λειτουργικές δαπάνες εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων που σχετίζονται άμεσα με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης, όπως έξοδα μετακίνησης, έξοδα διαμονής, υλικά και εφόδια που σχετίζονται άμεσα με το έργο, αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού, στον βαθμό που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο επαγγελματικής κατάρτισης,
- γ) Δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών σε σχέση με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης,
- δ) Δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευομένων και γενικές έμμεσες δαπάνες, όπως διοικητικές δαπάνες, μισθώματα και γενικά έξοδα, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση.

Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών και έως του ποσού των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί, μέχρι το εβδομήντα τοις εκατό (70%) των επιλέξιμων δαπανών, ως εξής:

- α) Κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η επαγγελματική κατάρτιση απευθύνεται σε εργαζομένους που είναι άτομα με αναπηρία ή σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση,
- β) κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η ενίσχυση χορηγείται σε μεσαίες επιχειρήσεις και κατά είκοσι (20) εκατοστιαίες μονάδες, εάν χορηγείται σε μικρές επιχειρήσεις.

Κατά την υποβολή της πρότασης να επισυνάπτονται διαθέσιμα στοιχεία τεκμηρίωσης του κόστους της προτεινόμενης εκπαίδευσης.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος ανά εργαζόμενο, που θα λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση είναι 20€/ώρα εκπαίδευσης. Δεν είναι επιλέξιμη οποιαδήποτε αμοιβή του εργαζομένου.

Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται **για την πιστοποίηση των δαπανών κατάρτισης προσωπικού** είναι τα κάτωθι :

- Ιδιωτικά συμφωνητικά – συμβάσεις με φορείς εκπαίδευσης/κατάρτισης υποβεβλημένες στον διαδικτυακό τόπο www.gsis.gr
- Πρόγραμμα εκπαίδευσης και τυχόν υλικό εκπαίδευσης
- Φύλλα εκπαίδευσης προσωπικού
- Αποδεικτικά ολοκλήρωσης της εκπαίδευσης του προσωπικού (παρουσιολόγια παρακολούθησης, βεβαιώσεις παρακολούθησης, διπλώματα κλπ)

8. Επενδυτικές δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις (άρθρο 19 ΓΑΚ)

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 14 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 19 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μίας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση ή επαγγελματική έκθεση του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μίας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.

Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες μόνο στην περίπτωση δικαιούχων που χαρακτηρίζονται ως ΜΜΕ και υπό την προϋπόθεση ότι η συμμετοχή στην έκθεση σχετίζεται άμεσα με το φυσικό αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου.

Η περιγραφή καθώς και το κόστος θα πρέπει να τεκμηριώνεται με αντίστοιχο πλάνο συμμετοχής σε εκθέσεις και σχετικές προσφορές ή απόδειξη του εύλογου κόστους κατά την υποβολή της πρότασης.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών και οι δαπάνες ενισχύονται μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.

9. Επενδυτικές δαπάνες για πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση (άρθρο 32 ΓΑΚ) και εργαζομένων με αναπηρία (άρθρο 33 ΓΑΚ)

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 15 του Παραρτήματος Β' του νόμου 4887/2022 και στα άρθρα 32 και 33 του ΓΑΚ

A. Εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση (άρθρο 32 Γ.Α.Κ.)

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για περίοδο δώδεκα (12) το πολύ μηνών από την πρόσληψη εργαζομένου σε μειονεκτική θέση. Όταν ο υπόψη εργαζόμενος τελεί σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για μέγιστη περίοδο είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την πρόσληψη.

Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγήθηκε, η θέση ή οι θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας.

Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία περί συμβάσεων εργασίας ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις του κράτους μέλους.

Εάν η περίοδος απασχόλησης είναι βραχύτερη των δώδεκα (12) μηνών, ή των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών για εργαζομένους σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, η ενίσχυση μειώνεται κατ' αναλογία χρόνου.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών και έως του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

B. Εργαζόμενοι με αναπηρία (άρθρο 33 Γ.Α.Κ.)

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για κάθε δεδομένη περίοδο απασχόλησης του εργαζομένου με αναπηρία. Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού

των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγήθηκε, η θέση ή οι θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας. Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι με αναπηρία δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις που είναι νομικά δεσμευτικές για την επιχείρηση και διέπουν τις συμβάσεις εργασίας. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των επιλέξιμων δαπανών και έως του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

10. Επενδυτικές δαπάνες για έργα έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 25 Γ.Α.Κ.)

Το ενισχυόμενο μέρος του έργου έρευνας και ανάπτυξης εμπίπτει πλήρως σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες, όπως αυτές ορίζονται στον Γ.Α.Κ.: βασική έρευνα, βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας.

1. Οι επιλέξιμες δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης αφορούν συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας και ανάπτυξης και είναι οι εξής:

α) δαπάνες προσωπικού: ερευνητές, τεχνικοί και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό στον βαθμό που απασχολούνται στο έργο,

β) δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Αν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές,

γ) δαπάνες για κτίρια και γήπεδα, στον βαθμό και για όσον χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Όσον αφορά τα κτίρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες,

δ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο,

ε) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου. Με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 7, οι εν λόγω δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης μπορούν εναλλακτικά να υπολογίζονται με βάση απλουστευμένη επιλογή κόστους που λαμβάνει τη μορφή κατ' αποκοπή ποσοστού έως και είκοσι τοις εκατό (20%), το οποίο εφαρμόζεται στις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ).

Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, οι δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των έμμεσων δαπανών καθορίζονται με

βάση τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές και περιλαμβάνουν μόνο τις επιλέξιμες δαπάνες έργων έρευνας και ανάπτυξης που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ).

Για έρευνα και ανάπτυξη η ένταση ενίσχυσης για κάθε δικαιούχο δεν υπερβαίνει:

- α) το 100 % των επιλέξιμων δαπανών για τη βασική έρευνα·
- β) το 50 % των επιλέξιμων δαπανών για τη βιομηχανική έρευνα·
- γ) το 25 % των επιλέξιμων δαπανών για την πειραματική ανάπτυξη·
- δ) το 50 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μελέτες σκοπιμότητας.

Και έως του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ έκαστο

11. Επενδυτικές δαπάνες για καινοτομία στις ΜμΕ (άρθρο 28 Γ.Α.Κ.)

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 4 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 28 του Γ.Α.Κ.

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι ακόλουθες:

- α) οι δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού,
- β) οι δαπάνες για την απόσπαση, από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε νέες θέσεις που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτό στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό,
- γ) οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που παρέχονται από οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, ερευνητικές υποδομές, υποδομές δοκιμών και πειραματισμού ή συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών και το ποσό των 200.000 €.

12. Επενδυτικές δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ (άρθρο 29 Γ.Α.Κ.)

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 5 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 29 του Γ.Α.Κ.

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι ακόλουθες:

- α) δαπάνες προσωπικού,
- β) δαπάνες οργάνων, εξοπλισμού, κτιρίων και γηπέδων, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο,
- γ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων,

δ) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.

Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις συμβιβάζονται μόνον εφόσον αυτές οι επιχειρήσεις συνεργάζονται πραγματικά με ΜΜΕ όσον αφορά την ενισχυόμενη δραστηριότητα και οι συνεργαζόμενες ΜΜΕ καταβάλλουν τουλάχιστον το 30 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 15 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το 50 % των επιλέξιμων δαπανών για τις ΜμΕ.

9. Επενδυτικές δαπάνες για επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στο άρθρο 17 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι οι δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.

Περιλαμβάνονται οι δαπάνες για:

1. Κτηριακές Εγκαταστάσεις (Συμβατική)
2. Έργα Διαμόρφωσης Περιβάλλοντος Χώρου (Συμβατική)
3. Μηχανολογικός Εξοπλισμός – Τεχνικές (Ειδικές) Εγκαταστάσεις (Συμβατική ή/και leasing)
4. Λοιπός Εξοπλισμός (Συμβατική ή/και leasing)
5. Μεταφορικά μέσα (Συμβατική)
6. Αγορά παγίων στοιχείων ενεργητικού μονάδας που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση, υπό τις εξής προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς:
 - i. η επιχειρηματική εγκατάσταση έχει κλείσει (έχει παύσει την λειτουργία της),
 - ii. η αγορά πραγματοποιείται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, ο οποίος δεν σχετίζεται με τον πωλητή της επιχειρηματικής εγκατάστασης της περ. i εκτός εάν πρόκειται για μικρή επιχείρηση, η οποία αποκτάται από υπάλληλο του αρχικού ιδιοκτήτη,
Ωστόσο, σε περίπτωση που ένα μέλος της οικογένειας ή ένας ή περισσότεροι υπάλληλοι του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνουν μια μικρή επιχείρηση, δεν ισχύει ο όρος ότι τα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να αγοράζονται από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή.
 - iii. η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Από τις εν λόγω επιλέξιμες δαπάνες αφαιρείται το κόστος στοιχείων του ενεργητικού, τα οποία έχουν στο παρελθόν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί μέσω αναπτυξιακών νόμων ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων πριν από την αγορά τους,
7. Άυλα στοιχεία ενεργητικού (Συμβατική)

Προκειμένου να θεωρηθεί ότι αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη μια επένδυση πρέπει να συνίσταται σε επένδυση σε ενσώματα και/ή άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης με νέα επιπρόσθετα προϊόντα

ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης.

Η ένταση της ενίσχυσης ορίζεται στο 20% των επιλέξιμων δαπανών στην περίπτωση των μικρών επιχειρήσεων και στο 10% των επιλέξιμων δαπανών στην περίπτωση των επιχειρήσεων μεσαίου μεγέθους και έως του ποσού των επτά εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (7.500.000) ευρώ.